

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Ваня Алексиева на тема: „Съвременни социализационни аспекти на медийната грамотност в училище“ с научен ръководител проф. дсн Добринка Пейчева,

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление „Социология, антропология и науки за културата“, специалност „Социология“

Член на Научно жури

Доц. д-р Гергана Павлова

Общи данни:

Дисертантката Ваня Алексиева е била редовен докторант в катедра Социология на Югозападен университет през периода 2017- 2020 Приключила е успешно тригодишния си докторантски период и е отчислена с право на защита.

Дисертационният труд е в обем 177 страници и се състои от увод, три глави, заключен и списък на използваната литература. Същинският дисертационен текст е 166 страници. Приложени са и 29 фигури и таблици.

Както се вижда от приложената документация, официалната защита е съобразена със всички законови изисквания.

Съдържателни акценти

В дисертацията на Ваня Алексиева усилията са насочени към изследване и доказване на дигиталната медийна грамотност като социализиращ фактор. Представлявайки едно продължение на социализиращите функции на масовите комуникации в дисертацията

медиите са представени вече наред със семейството и училището.

Научната аргументация Ваня Алексиева вижда във все понарастващия интерес и ангажираност на учениците в онлайн комуникацията, но и в разширяващите се възможности на съвременните медии да изпълняват тази роля. Не случайно авторката обяснява този факт с „големите им възможности за образование, развлечение, игри, общуване“ твърдейки, че „все по-често интересът към тях надминава дори желанието за пряко общуване“..... Интернет, телевизията, мобилните устройства и пр. се превърнаха в привлекателна среда, която в голяма степен конкурира семейството и училището“ **стр**

Дисертантката си е поставила за цел да очертае мястото и ролята на медийната грамотност за успешното социализиране на подрастващите в съвременната дигитална медийна среда с помощта на следните задачи:

1. Да очертае теоретико-методологическата рамка на съвременните социализационни процеси;
2. Да открие ролята на традиционните и нови медии в съвременния медийно детерминиран социализационен процес;
4. Да очертае параметрите на различните елементи на медийната грамотност (достъп, анализ, критична оценка, създаване на дигитално съдържание, комуникация и сътрудничество, безопасност)
5. Да идентифицира дигитално-медийната грамотност и значението ѝ за социализацията на юношите;
6. Да проучи затрудненията за формирането и развитието на дигитално-медийната грамотност, като предпоставка за релевантост на социализацията, осъществявана чрез медиите;

Предмет, върху който построява дисертацията си като задължителен атрибут в един дисертационен труд е разкриване на съществуващите взаимовръзки между училището, семейството и медиите в социализационния процес на подрастващите, които детерминират едно нарастване на ролята на медийната грамотност за успешната социализация на подрастващите

Тезата, която се защитава в дисертационния труд е, че дигиталната медийна грамотност е значима предпоставка за успеха на медиите в социализационния процес на подрастващите.

Добро впечатление прави, че авторката е провела самостоятелно емпирично социологическо изследване. Имайки предвид, че докторантите не могат да проведат самостоятелно представително социологическо изследване, поради обективни причини, приветствам проведеното от нея авторско емпирично социологическо изследване, в като използва метода *индивидуална пряка анкета*, за да разкрие степента на дигитално-медийната грамотност на учениците в и с училището, с което дисертантката е свързана, а именно - Природо-математическата гимназия в Благоевград.

Дисертантката е осъществила и вторичен анализ на данни от национални представителни изследвания в страната.

Участвала е и в анкетно проучване на 400 родители на ученици от гимназията, което е свързано с търсенето на информация и доверието в медиите, макар и свързано с явлението Covid 19.

Дисертационният труд е добре структуриран. Освен увод, той съдържа три глави в които са разгърнати както теоретико – методологическите аспекти на социализационните процеси, така и на въздействието на традиционните и нови медии. В първите две глави е налице релевантно основаване и позоваване на класици и съвременници в обосноваване както на теоретичните приноси на авторите, работили преди нея, така и на практическите достижения на специалисти, също работили преди нея.

Третата глава, озаглавена „Екоконструкция на медийната грамотност и социализационните процеси. Емпирични измерения“ е посветена на представяне и анализ на проведеното от дисертантката експлоративно емпирично изследване, което макар и да няма представителен характер, разкрива състоянието, извежда проблеми и дава препоръки, като голяма част от резултатите му кореспондират с резултати от други изследвания по проблема с представителен характер.

Съгласна съм с приносите на дисертантката, а именно: разкрити са съвременните социализационни аспекти на медийната грамотност; очертано е конкретното място и роля на медийната грамотност в социализирането на юношите в съвременната дигитална екосреда; изведена е структурата и динамиката на множеството реални въздействия, които масмедийните осъществяват с разнообразната по състав младежка аудитория на базата на авторово социологическо изследване; разкрито е значението на медийната грамотност, медийната култура и медийното образование като ключови фактори за позитивно влияние

и предпазване от нежеланите медийни екоефекти, наред с това на семейството, училището и приятелите; представен е сравнителен анализ на семейството, училището и медиите, като фактори в социализационния процес.

Особено ценен е и приложният принос на дисертантката - конкретните препоръки, които са отправени към основните публични сектори и институции, които имат отношение към медийната грамотност.

Езикът, на който е написана дисертацията е разбираем и едновременно с това покрива изискванията за академично писане. Открити са и аналитични умения на дисертантката.

Ваня Алексиева има изискуемия брой публикации - 2 са самостоятелни и 1 в съавторство. Едната от статиите и е в чуждестранно издание

Авторефератът съответства на дисертационния труд.

Заключение

Всички тези факти и постижения на дисертантката ми дават основание да дам положителна оценка на дисертационния труд и да гарантирам, че ще гласувам с „Да“ за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Ваня Алексиева по професионално направление „Социология, антропология и науки за културата“, специалност „Социология.

**Член на Научно жури
Доц.д-р Гергана Павлова**

17.11.2020

София